

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ - BURSA TÜTÜN VE
DİĞER BAĞIMLILIK YAPICI MADDELERLE MÜCADELE
BİRİMİ

11/05/2020 17:06 - 45385664 - 149 - E.248

BURSA BAROSU BAŞKANLIĞI	
Gelen Evrak Kayıt : 1356	
Tarih : 19.05.2020	
Baro Sekreterliği	

Sayı : 45385664-149
Konu : Pandemi Döneminde Halka Açık
Alanların Temizlik ve
Dezenfeksiyonu Bilgi Notu

DAĞITIM YERLERİNE

Pandemi Döneminde Halka Açık Alanların Temizlik ve Dezenfeksiyonu bilgi notu
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz web sayfasında Enfeksiyon ve Kontrol Önlemleri başlığı
altında 03.05.2020 tarihinde yayınlanmış ve ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim

e-imzalıdır.
Uzm.Dr.Halim Ömer KAŞIKCI
İl Sağlık Müdürü

Ek:

- 1- Sağlık Bakanlığı Yazısı
- 2- COVID19-Pandemi Doneminde Halka Açık Yerlerin Temizlik ve Dezenfeksiyonu (5 sayfa)

Dağıtım:

- Bursa İl Garnizon Komutanlığı
- Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Bursa Cumhuriyet Başsavcılığı
- Bursa Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı
- Bursa Uludağ Üniversitesi Rektörlüğü
- Bursa Teknik Üniversitesi Rektörlüğü
- ✓ Bursa Barosu Başkanlığı
- Büyükorhan Kaymakamlığı

Tütün ve Diğer Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Birimi Ahmetpaşa Mah.
Fevzi Çakmak Cad. No:53 Osmangazi BURSA
Telefon: Faks No: 0 224 247 68 42

e-Posta: ozcan.buzluk@saglik.gov.tr İnternet Adresi: https://bursaism.saglik.gov.tr

Evrakın elektronik imzalı suretine http://e-belge.saglik.gov.tr adresinden 931599bb-b5a2-4164-be87-54b09f953786 kodu ile erişebilirsiniz.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bilgi için: Özcan BUZLUK

SAĞLIK MEMURU

Telefon No: (0 224) 245 83 28

Gemlik Kaymakamlığı
Görsu Kaymakamlığı
Harmancık Kaymakamlığı
İnegöl Kaymakamlığı
İznik Kaymakamlığı
Karacabey Kaymakamlığı
Keles Kaymakamlığı
Kestel Kaymakamlığı
Mudanya Kaymakamlığı
Mustafakemalpaşa Kaymakamlığı
Nilüfer Kaymakamlığı
Orhaneli Kaymakamlığı
Orhangazi Kaymakamlığı
Osmangazi Kaymakamlığı
Yenişehir Kaymakamlığı
Yıldırım Kaymakamlığı
Bursa İl Jandarma Komutanlığı
Bursa İl Emniyet Müdürlüğü
Büyükorhan Belediye Başkanlığı
Gemlik Belediye Başkanlığı
Görsu Belediye Başkanlığı
İnegöl Belediye Başkanlığı
İznik Belediye Başkanlığı
Karacabey Belediye Başkanlığı
Keles Belediye Başkanlığı
Kestel Belediye Başkanlığı
Mudanya Belediye Başkanlığı
Mustafakemalpaşa Belediye Başkanlığı
Nilüfer Belediye Başkanlığı
Orhaneli Belediye Başkanlığı
Orhangazi Belediye Başkanlığı
Osmangazi Belediye Başkanlığı
Yenişehir Belediye Başkanlığı
Yıldırım Belediye Başkanlığı
Bursa Sahil Güvenlik Grup Komutanlığı
Bursa Noter Odası Başkanlığı
T.C. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Bursa İl Müdürlüğü
Bursa İl Müftülüğü
Bursa E Tipi Kapalı Ve Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Bursa H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Bursa Denetimli Serbestlik Müdürlüğü
Bursa Aile, Çalışma Ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü

Bursa Sosyal Yardımlaşma Ve Dayanışma Vakfı Başkanlığı
Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
Bursa Çalışma Ve İş Kurumu İl Müdürlüğü
Bursa Kadastro Müdürlüğü
Bursa Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü
Bursa Doğalgaz Kombine Çevrim Santralı İşletme Müdürlüğü
Bursa Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü
Bursa Defterdarlığı
Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı
Türkiye İstatistik Kurumu Bursa Bölge Müdürlüğü
Bursa İl Afet Ve Acil Durum Müdürlüğü
Bursa İl Göç İdaresi Müdürlüğü
Bursa İl Nüfus Ve Vatandaşlık Müdürlüğü
Bursa İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü
Bursa Bölge Devlet Senfoni Orkestrası Müdürlüğü
Bursa Rölöve Ve Anıtlar Müdürlüğü
Bursa Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü
Bursa Devlet Klasik Türk Müziği Korosu Müdürlüğü
Bursa Vakıflar Bölge Müdürlüğü
Bursa Müze Müdürlüğü
Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Bursa Sanayi Ve Teknoloji İl Müdürlüğü
Bursa Ticaret İl Müdürlüğü
Bursa İl Tarım Ve Orman Müdürlüğü
Dsi 1. Bölge Müdürlüğü - Bursa
Bursa Orman Bölge Müdürlüğü
Bursa Meteoroloji Müdürlüğü
Bursa Yenişehir Havalimanı Müdürlüğü
Bursa Ptt Başmüdürlüğü
Bursa Zirai Karantina Müdürlüğü
Bursa Esnaf Ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı
Btso Bursa Ticaret Ve Sanayi Odası
Bursa Adli Tıp Grup Başkanlığı
Bursa Asker Alma Bölge Başkanlığı
Bursa Basın Meslek Kuruluşları
Bursa Gümrük Müdürlüğü
Bursa Gümrük Muhafaza Kaçakçılık Ve İstihbarat Müdürlüğü
Bursa Gıda Ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Bursa İl Dernekler Müdürlüğü
Bursa İl Halk Kütüphanesi
Bursa Kredi Ve Yurtlar İl Müdürlüğü
Bursa Linyitleri İşletmesi Müdürlüğü

Bursa Orduevi Müdürlüğü
Bursa Serbest Bölge Müdürlüğü
Burulaş A.Ş.
Yeşilay Bursa

Tütün ve Diğeri Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Birimi Ahmetpaşaa Mah.
Fevzi Çakmak Cad. No:53 Osmangazi BURSA
Telefon: Faks No: 0 224 247 68 42

e-Posta: ozcan.buzluk@saglik.gov.tr İnternet Adresi: https://bursaism.saglik.gov.tr

Evrakın elektronik imzalı suretine http://e-belge.saglik.gov.tr adresinden 931599bb-b5a2-4164-be87-54b09f953786 kodu ile erişebilirsiniz.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bilgi için: Özcan BUZLUK

SAĞLIK MEMURU

Telefon No: (0 224) 245 83 28

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü

HALK SAĞLIĞI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - HSGM BULAŞICI
HASTALIKLAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI
06/05/2020 09:52 - 13588366 - 149 - E.687

Sayı : 13588366-149
Konu : Pandemi Döneminde Halka Açık
Alanların Temizlik ve
Dezenfeksiyonu Bilgi Notu

DAĞITIM YERLERİNE

Pandemi Döneminde Halka Açık Alanların Temizlik ve Dezenfeksiyonu bilgi notu Halk Sağlığı Genel Müdürlüğümüz web sayfasında Enfeksiyon ve Kontrol Önlemleri başlığı altında 03.05.2020 tarihinde yayınlanmış ve ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

e-imzalıdır.
Uzm. Dr. Muhammet ÇÖMÇE
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek:COVID19-Pandemi Doneminde Halka Açık
Yerlerin Temizlik ve Dezenfeksiyonu (5 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
81 İl Valiliğine (İl Sağlık Müdürlüğü)
Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne

Bilgi:
Kamu Hastaneleri Genel Müdürlüğüne

COVID-19 Pandemi Döneminde Halka Açık Alanların Temizlik ve Dezenfeksiyonu

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Güncellenme Tarihi: 03.05.2020

COVID-19 esas olarak solunum sekresyonları (tükürük, balgam vb.) ile bulaşmaktadır. Ayrıca hasta bireylerin öksürme, hapşıрма yoluyla ortaya saçtıkları damlacıklarla kirlenen yüzeylere, diğer kişilerin elleri ile temas etmesi sonrasında ellerini ağız, burun veya göze götürmesi ile bulaşmaktadır. Bu nedenle el hijyeninin yanı sıra, ellerin sık temas ettiği yüzeylerin temizlik ve dezenfeksiyonu salgının kontrolü için önemlidir.

Tanımlar

Temizlik: Yüzeylerden gözle görünen kirin uzaklaştırılması işlemidir. Tek başına mikroorganizmaları öldürmemekle birlikte, virüs miktarını azaltarak enfeksiyon riskini azaltır.

Dezenfeksiyon: Cansız yüzeyler üzerindeki hastalık yapan mikroorganizmaların çoğunun öldürülmesi işlemidir. Dezenfeksiyonun etkinliği ancak öncesinde temizlik yapıldığında sağlanabilir.

Antiseptik: Cilt üzerine uygulanan, mikrobiyal florayı azaltan ürünlerdir.

Yer ve Yüzeylerin Temizlik ve Dezenfeksiyonu

Oteller, alışveriş merkezleri, okullar, bankalar, toplu taşıma araçları ve benzeri halka açık alanlarda; tuvaletler ile elle sık dokunulan yüzeyler (sifonlar, musluklar, kapı kolları, kapı zilleri, oyun alanları, merdiven trabzanları, bilgisayar klavye ve fareleri, yemek masaları, toplu taşıma araçlarında el tutacakları, pos cihazı, asansör-elektrik düğmeleri, telefon ahizesi, klima ve televizyon kumandası, bataryalar vb.) temizlik ve dezenfeksiyonu gereken yüzeylerdir.

- » Yer ve yüzeylerin temizliğinde nemli silme-paspaslama tercih edilmelidir. Toz çıkaran fırça ile süpürme işlemlerinden kaçınılmalıdır.
- » Yer temizliğinde su ve deterjan/sabun kullanılması yeterlidir.
- » Eller ile sık dokunulan yüzeylerin temizlik ve dezenfeksiyonu için su ve deterjan ile temizlik yapıldıktan sonra 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No: 7681-52-9) veya klor tablet (ürün tarifine göre) kullanılabilir.
- » Temizlik bezleri kullanım alanına göre ayrılmalı ve her kullanım sonrası uygun şekilde temizlenmelidir. Yıkayabilen, tekrar kullanılan temizlik malzemelerinin 60-90°C'de yıkanması önerilir. Paspas başlıkları su içerisinde bekletilmemelidir.
- » Temizlik, temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- » Temizlikte oluşan atıklar evsel atık olarak toplanmalıdır.

Evrakın elektronik imzalı suretine <http://e-belge.saglik.gov.tr> adresinden 93159786135d24034186d76545e7f883786 kodu ile erişebilirsiniz.

Bu belge 5070 sayılı elektronik imza kanuna göre güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

- » Yerlerin, yolların, caddelerin, sokakların ve açık havanın dezenfeksiyonunun hastalığın bulaşmasını ve yayılmasını engellemede rolü yoktur. Bu nedenle el değmeyen bu tür alanların dezenfeksiyonu gerekli değildir. Bu alanların (yerler, yollar, caddeler, sokaklar) su ve deterjanla temizliği yeterlidir.
- » Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri sırasında kuru süpürme veya yüksek basınçlı su veya kimyasal püskürtme aerosol oluşumuna neden olduğundan bu tür uygulamalardan kaçınılmalıdır.
- » Dezenfektanların fazla kullanımı uygulayıcı ve çevre için toksik olduğundan, gereksiz kullanımdan kaçınılmalıdır.
- » Çamaşır suyu gibi klorlu dezenfektanların doğrudan insan üzerine kullanımı toksik ve sakıncalıdır. Dezenfektan tünelleri vb. insan üzerine kimyasalların püskürtülmesi şeklinde yapılan uygulamalar hastalıkların bulaşmasını önlemez. Ayrıca insan sağlığı açısından zararlıdır. Bu kimyasal maddelere maruz kalan kişilerde başta astım atakları, alerjik deri reaksiyonları olmak üzere sağlık sorunları gelişebilir. Bu amaçla kullanılmak üzere, Sağlık Bakanlığı tarafından ruhsat verilen herhangi bir kimyasal madde yoktur.
- » Dezenfektan ile deterjan vb. kimyasal maddeler karıştırılmamalı, iyi havalandırılan alanlarda hazırlanmalı, güneş görmeyen ve serin alanlarda muhafaza edilmelidir. Çamaşır suyu ile tuzruhu, sirke gibi asidik maddelerin karıştırılması sonucunda ortaya çıkan klor gazı ölüme varan ciddi zehirlenmelere neden olabilir.

Elektronik Aletler

- » Dokunmatik ekranlar, klavyeler, bilgisayar ekranları, tabletler önce nemli bezle silinerek temizlenmelidir. Dezenfeksiyon için en az %70'lik alkol kullanılabilir, yüzeyde en az 1 dakika kalması sağlanır.
- » Elektronik aletler için silinebilir kılıfların kullanılması düşünülebilir.

Tuvalet-Lavabolar

- » Halka açık, çok kişinin kullandığı tuvaletler ve lavaboların temizliği sık yapılmalı, temizlik kontrolleri kayıt altına alınmalıdır. Bu alanlarda temizlik sonrası 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum hipoklorit Cas No:7681-52-9) dezenfeksiyon amaçlı kullanılmalıdır.

Tekstil Malzeme ve Yüzeyler

- » Halı, koltuk gibi yüzeyler su ve deterjanla silinebilir veya toz kaldırmayacak özelliğe sahip makineler ile yıkanabilir. Bu amaçla sıcak buhar da uygulanabilir.
- » Tekstil ürünler normal deterjanlar ile 60-90°C'de yıkanmalıdır.
- » Tekstil ürünler silkelenmemelidir.

Toplu Taşıma Araçları

- » Uçak, tren, otobüs, metro ve dolmuş gibi toplu ulaşım araçları, bu araçların yüzeyleri ve bu araçlarda yer alan her türlü araç, gereç ve eşyanın temizliği, araçların kullanımda olmadığı dönemde, günde en az 8 saatte bir ve gün sonunda olmak üzere su ve deterjan ile yapılmalıdır.
- » Yüzeylerin su ve deterjan ile yıkanması veya temizlik ürünü içeren solüsyon ile ıslatılmış bez ile silinmesi.
- » Diğer her türlü eşya, araç ve gereçlerin özellikle eller ile sık temas edilen yüzeylerinin, temizlik ürünü içeren solüsyon ile ıslatılmış bez ile silinmesi yeterlidir. Ancak gerekli hallerde 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyu yeterlidir.
- » Dezenfektanlar yolcu olmadığı durumlarda kullanılmalı ve sonrasında yarım saat (kuruyana ve koku çıkana kadar) havalandırılmalıdır.

Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) Kullanımı ve El Hijyeni

- » Rutin çevre temizliği yapan personelin iş forması ve ihtiyaç oldukça iş eldiveni ile çalışması yeterlidir. Ancak kullanılacak deterjan-dezenfektanın özelliğine göre maske, gözlük/yüz koruyucu gibi ek KKE gerekebilir.
- » Kirlili eldivenli ellerle diğer yerlere dokunulmamalı, eldivenler işlem bittikten sonra çıkarılmalı ve çöpe atılmalıdır.
- » Eldiven çıkarıldıktan sonra mutlaka 20 saniye süreyle su ve sabunla yıkayarak el hijyeni sağlanmalıdır. Yıkanamadığı durumlarda eller gözle görünür derecede kirlili olmamak kaydıyla alkol bazlı el antiseptiği ile ovalanabilir.
- » İş forması kirlendikçe ve günlük olarak yıkanmalıdır. Yoğun kirlenme olabilecek işlemlerde iş forması üzerine önlük giyilmesi önerilir.

Hastane dışı tesislerde bulunan bir kişinin COVID-19 tanısı alması halinde ortam dezenfeksiyonu (Okul, otel, gündüz bakım evi, işyeri vb.)

- » Hastanın bulunmuş olduğu alanlara giriş kısıtlanır. Alanın kapısı kapatılıp camlar açılarak temizlik ve dezenfeksiyon öncesi en az bir saat (gece konaklanan odalar için 24 saate kadar) havalandırılması önerilir.
- » Özellikle sık el değen alanlara odaklanarak yüzeyler, çalışma alanları, tuvaletler, ortak kullanılan alanlar ve eşyalar temizlenip dezenfekte edilir.
- » Temizlik için tek kullanımlık malzemelerin kullanılması önerilir.
- » Sert yüzeylerde deterjan ile temizlik sonrası materyal uyumlu ise 1/100 oranında sulandırılmış çamaşır suyunun (Sodyum hipoklorit Cas No:7681-52-9) en az bir dakika temas süresi olacak şekilde dezenfeksiyon amaçlı kullanılması önerilir.

Çamaşır suyunun koroziv etki yapabileceği yüzeylerde dezenfeksiyon amaçlı alkol (en az %70 oranında etanol) kullanılabilir.

- » Halı, koltuk gibi yüzeyler su ve deterjanla silinebilir veya toz kaldırmayacak özelliğe sahip makineler ile yıkanabilir. Bu amaçla sıcak buhar da uygulanabilir.
- » Tekstil ürünler normal deterjanlar ile 60-90°C'de yıkanmalıdır.
- » Tekstil ürünler silkelenmemelidir.
- » COVID-19 tanısı alan kişinin tesisi ziyareti veya kullanması üzerinden 7 günden fazla zaman geçtiyse ek önlem alınmasına gerek yoktur. Rutin temizlik işlemlerine devam önerilir.
- » COVID-19 hastasının bulunduğu kapalı ortamın (otel odası, işyeri vb.) temizliğini yapan kişi tıbbi maske takmalı, tek kullanımlık eldiven ve uzun kollu önlük giymelidir. Önlük mevcut değilse temizlik sonrası iş formasını değiştirmesi gerekir. Yüze sıçramaya neden olabilecek temizlik işleri yapılırken gözlük/yüz koruyucu da kullanılmalıdır.
- » Temizlik işlemi bittikten sonra KKE çıkarılır, tek kullanımlık olanlar (maske, eldiven, önlük) çift poşet içerisinde çöpe atılır. Gözlük/yüz koruyucu gibi tekrar kullanılacak malzemeler %70 lik alkol ile silinerek dezenfekte edilebilir.

Halka açık ortak kullanım alanlarında temizlik ve dezenfeksiyon önerileri	
Yüzeyler	Deterjan/Sabun 1/100 çamaşır suyu %70 alkol
Tuvaletler	Deterjan/Sabun 1/100 çamaşır suyu
Tekstil malzeme	60-90 °C de deterjanla yıkama
Temizlik bezleri, paspas vb.	Tek kullanımlık veya Kullanım sonrası 60-90 °C deterjanla yıkama veya çamaşır suyu ile dezenfekte edilip çoklu kullanım
KKE	Tıbbi maske Koruyucu önlük/iş forması Eldiven Sıçrama riski varsa gözlük/yüz koruyucu
Atık yönetimi	Poşet içinde evsel atık

*1/100 çamaşır suyu hazırlamak için 10 litre su içerisine 1 çay bardağı çamaşır suyu eklenebilir. Yutma şeklinde olabilecek kazaları önlemek için bardakta çamaşır suyu bekletilmemeli, sadece ölçüm için kullanılıp bardak yıkanmalıdır.

Kaynaklar

1. CDC Coronavirus Disease 2019, Cleaning and Disinfection for Community Facilities. Interim Recommendations for U.S. Community Facilities with Suspected/Confirmed Coronavirus Disease 2019 (COVID-19).
2. ECDC Disinfection of environments in healthcare and non-healthcare settings potentially contaminated with SARS-CoV-2.
3. Public Health Agency of Canada. Cleaning and disinfecting public spaces during COVID-19.
4. Güner R, Hasanoğlu I, Aktaş F. COVID-19: Prevention and control measures in community. Turk J Med Sci. 2020 Apr 21;50(SI-1):571-577. doi: 10.3906/sag-2004-146.
5. United States Department of Labor. Occupational Safety and Health Administration. Safety and Health Topics, Covid-19.